

Aage Berntsen skildret i

'INGEN VEJ UDENOM'

- Om liv og død og kærlighed og krig
af Niels Barfoed 2020

BINDINGSVÆRK

DET ER ET ganske særligt bindingsværk, gulkalket og med mørkerøde bjælker. Hvis jeg var Bo Widerberg, hvad jeg gerne havde været, kan jeg begynde min film med et nærbillede af sådan en mur med et småsproset vindue og bevægelse i forgrunden: birkegrene. Sommer. Lysflimmer, uro, så kommer forteksterne rullende, og vi har tid nok. Scenen er sat. Vi skal nok indenfor om lidt. Ja! Indenfor i en gammel stue, der på én gang er mørk på grund af vægge og møbler, der hører en svunden tids indretning til, og lys på grund af det gode vejr. Der er ikke noget 'panorama' med udsigt til alt for meget have. Der er ganske vist heller ikke blyndfattede ruder, men det kunne der have været. Som dreng fik jeg et puslespil i julegave, sådan et

med dejligt tykke brikker i finér. Det må have været engelsk; det forestillede netop sådan et rum, som filmen her begynder i, men altså med blyindfattede ruder, en dør står åben ud til det fri, en gammel flimrende have, fuld af grønne blade, der leger med solen. Jeg tror ikke, jeg har været mere end ti-elleve år den jul. Måske fordi man er tvunget til at se på et puslespil så længe, mens det langsomt bliver færdigt, husker man motivet så godt resten af livet. Hvem ved?

Her på filmen er der tæpper på gulvet, det var der også i puslespillets stue. Men her kan jeg bevæge mig udenfor og se mig om på den overdækkede terrasse, hvor gulvet er ru, røde mursten lagt i mønstre. Vinden tager i birkene som før, men hvad vi ikke vidste og først bliver klar over nu, hvor kameraet drejer, er, at der til vores overraskelse er to mennesker til stede. Hvorfor havde vi ikke anet det? Eller havde vi? Der havde da lydt et lille, næppe hørligt klak under panoreringerne. Ved I, hvad det er? Det er lyden af en skakbrik, der stilles på plads med en vis, behersket tilfredshed.

Der sidder to gamle mennesker – nej, de er ikke gamle. Det var de dengang. Nu er de selvfølgelig

døde, og det har de været godt og grundigt i en menneskealder eller to. De spiller skak. Han med albuerne på knæene og en grundende hånd under hagen, hun rank og måske en anelse distræt, som om der er noget andet, hun i virkeligheden skal, og i al fald til dels spillede for hans skyld.

Nu trækker vi os tilbage fra filmen og fortæller direkte, at han - der kan være 60 år - er læge og forfatter ja, ligefrem digter, i sin fritid, men til gengæld udholdende, vedvarende, ikke kun ved runde fødselsdage og til selskaber. Han samler grankogler i skoven og bruger dem til optænder. Han tørrer af, når de vasker op. Han telefonerer med byen. Oftest kan man finde ham ude på grunden, i skyggen, i rundpuldets stråhat, i en klapstol (ikke liggestol), læsende. Måske har han taget en kop kaffe med derud, måske løser han en krydsogtværs. Måske er han bekymret, fordi hans cykel er punkteret. Men det er der jo gudskelov råd for. Det sker, han ser op og nikker, når jeg går forbi og ind i huset.

En aften snakker vi varsomt om litteratur. Det er gået op for ham, der har lagt stråhatten fra sig på skabet, hvad hans kone ikke bryder sig om, at den unge mand har nogle lige så ambitiøse som famlende

tanker om digte og digtning, og at de tager en anden retning end hans egne. Hvordan skal jeg skildre Aage Berntsen, som han hed?

Han var ikke så velklædt som Hans Hartvig Seedorff Pedersen, og det klædte ham. Danmark var en realitet i hans digtning, men ikke anledning til skåltaler. En realitet som bindingsværk. Noget af det, som Aarestrup og Sophus Claussen havde, havde min ældre ven også – i modsætning til Seedorff.

Denne arme mand lånte jeg i 1949 Paul la Cours *Fragmenter af en dagbog*, der jo var alfa og omega for os unge, først og fremmest fordi den sendte poesien ud af nationalstaten op i verdensrummet og gjorde den til et stjernebillede. Nu endelig var digtning et spørgsmål om metafysisk erkendelse! Jeg må have vidst, at den ikke var noget for Aage Berntsen. Hvorfor plage ham? Det er det for sent at svare på. Det er 70 år siden. Og jeg har for længst lappet hans cykel for sidste gang.

Men den fine mand gav bogen en chance og sendte mig den retur med posten i september, da sommeren var forbi, bindingsværkshuset var lukket og låst, og Birthe, datteren i huset, og jeg ikke var kærester længere.

„Gode Niels“, skriver han, bogen havde han „læst med stort Besvær.“ Han syntes, la Cours sprog er „vammelt som dårlig Konfekt - f. Eks. S. 59, 4' Linie fra oven: 'Nu svømmer han på Livets Hjerte'“ Her havde han givet op. Paul la Cours påstand var, at når poeten er sublimest, så svømmer han på livets hjerte. Den købte han ikke. Aage Berntsen konkluderede, at forfatteren. jeg havde prasket ham på, „er forskruet“.

Selv har han foruden teksten til Carl Nielsens *Fynsk forår* bl.a. skrevet en lille suite digte om kvindens skabelse. Et handler om det første møde mellem Adam og Eva, om hende, der varsomt dækker „Ribbensflængen / med køligt Græs fra Engen“, og om ham, der „kysser Smilehullet - / O Fryd i Mellemgulvet“. Og så slutter det ret uimodståeligt: „Og hvor de unge sade / blev alle Blomster flade.“